

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В.о. президента Науково-дослідного
інституту публічного права
д.ю.н. професор**

С.О. Короед

2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Ніцевич Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права 8 грудня 2020 року (протокол № 14)

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання відділів актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики, науково-правових експертиз та законопроектних робіт, проблем публічного права, організаційного забезпечення наукових проєктів і міжнародної діяльності Науково-дослідного інституту публічного права від «3» червня 2024 року.

Присутні 12 осіб:

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права – *головуючий на засіданні*;

Короед Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, в.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права;

Гаруст Юрій Віталійович – доктор юридичних наук, професор, заступник президента з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права;

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики Науково-дослідного інституту публічного права;

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Запрошені:

Бурлаков Сергій Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент – науковий керівник;

Ніцевич Олеся Володимирівна – здобувач наукового ступеню кандидата юридичних наук.

Порядок денний:

Публічна презентація здобувачем Ніцевич Олесею Володимирівною наукових результатів дисертації на тему «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право та її обговорення з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Науковий керівник – Бурлаков Сергій Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент.

Головуючий по цьому питанню – **Овчарук Сергій Станіславович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права.

Слухали:

Здобувача наукового ступеню кандидата юридичних Ніцевич О.В. про результати дисертаційного дослідження. В своїй доповіді вона обґрунтувала актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначила мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, розкрила структуру роботи та основні її положення, показала їх новизну, теоретичне та практичне значення. Здобувач наголосила на таких аспектах свого дослідження.

Концепція демократичної держави ґрунтується на постулаті свободи

слова як обов'язку останньої створити якісне нормативне підґрунтя та дієві механізми для гарантування кожному можливості бути частиною інформаційного простору, який задовольняє суспільний запит на інформацію щодо усіх аспектів публічної життєдіяльності держави і соціуму.

Україна, маючи власну історію становлення як демократичної держави, пройшла важкі етапи формування цивілізованої громадської дискусії, не зупинившись у розвитку на шляху до автономного, толерантного та транспарентного медіасектору, який ґрунтуючись на професіоналізмі журналістів сьогодні репрезентує вражаючу волю останніх до рішучих змін у напрямку стати невід'ємною частиною модернізації українського інформаційного простору. Свідченням цього зокрема є: (1) динаміка просування позицій України в Індексі свободи преси, адже варіація показників була (власне, і є) кореляційною із законодавчими змінами правового осередку функціональності медіа. З-поміж інших причин, із забезпеченням можливості останнім висловити свої пропозиції та зауваження до механізмів регулювання діяльності у сфері медіа, Україна посіла 79 місце серед досліджуваних 180 країн (для порівняння за 2022 рік це було 106 місце із 180) ; (2) активізація механізмів об'єднання журналістів у професійні інституції (формального та неформального характеру) задля просування цілей демократичної журналістики в Україні; (3) консолідація їхніх зусиль у напрямках протидії експансії ворожої пропаганди, розслідування військових злочинів, допомоги постраждалим від наслідків війни і головне – забезпечення громадян України та світової спільноти актуальною, об'єктивною, достовірною, точною та етично представленою інформацією щодо важливих подій та явищ кожного дня героїчного супротиву українців російському воєнному вторгненню.

Задля створення належних умов останнім для реалізації своєї соціальної місії (особливо в період запровадження правового режиму воєнного стану), надзвичайно важливо забезпечити практичну дієвість їхнього гарантійного забезпечення. Зокрема результати власного соціологічного опитування думки респондентів-журналістів, що працюють в Україні засвідчує необхідність проведення системних законодавчих змін щодо: механізмів безпеки/захисту для журналістів та інших медіаучасників (підтримано 71% респондентів), нейтралізації ризиків для розкриття джерел інформації журналіста (підтримано 65% респондентів), запровадження інструментів, які роблять бюрократичні процеси більш зручними, а також полегшують комунікацію між журналістами та представниками влади (підтримано 62% респондентів) .

З огляду на зазначене та враховуючи важливість ролі журналістів у формуванні громадської думки, забезпеченні доступу до інформації та контролі за владою, правильна інтерпретація адміністративно-правових засад реалізації гарантій їхньої професійної діяльності в соціально-правовому дискурсі сприятиме пошуку механізмів покращення забезпечення свободи слова і прав людини на отримання об'єктивної інформації, а також переоцінці раніше висвітлених знань про гарантійне забезпечення професійної діяльності журналістів в Україні, даючи поштовх до оновленого його сприйняття у

повному та комплексному розумінні.

Мета роботи полягає у визначенні юридичної природи, з'ясуванні специфіки та розкритті особливостей реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні з позиції адміністративно-правової детермінації та єдності їхнього практичного прояву, соціальної значимості та впливу на формування прозорого та відповідального інформаційного середовища всередині країни.

Для досягнення поставленої мети в дисертації потрібно виконати такі *завдання*:

- схарактеризувати професійну діяльність журналістів в Україні через призму об'єкта адміністративно-правового регулювання;
- розкрити зміст, природу та особливості гарантій професійної діяльності журналістів в Україні;
- сформуванати систему нормативно-правових актів, які визначають гарантії професійної діяльності журналістів в Україні;
- схарактеризувати види юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні;
- розкрити процедуру акредитації журналістів як однієї із юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні;
- висвітлити особливості заборони втручання в професійну діяльність журналістів як гарантії професійної діяльності журналістів;
- визначити специфіку заборони перешкоджанню здійсненню професійної діяльності журналістів в Україні;
- розкрити проблематику реалізації гарантій професійної діяльності журналістів з позиції зарубіжного досвіду та визначити можливість його адаптації в Україні;
- запропонувати основні напрямки удосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів із врахуванням дії правового режиму воєнного стану.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері забезпечення державою усіх необхідних умов та правових можливостей для відповідального виконання професійної журналістської діяльності, здатної задовольнити суспільний запит на інформацію.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень у межах науки адміністративного права, що послідовно та системно висвітлює сучасний стан гарантійного забезпечення журналістів в Україні, нормативну об'єктивізацію юридичних гарантій здійснення журналістської діяльності, проблематику їхнього втілення, а також способи оптимізації забезпечення свободи та безпеки журналістів під час виконання ними їхніх професійних обов'язків. За результатами проведеного аналізу сформульовано наукові положення та висновки, запропоновані особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

– обґрунтовується, що гарантії професійної діяльності журналістів в Україні характеризуються поєднанням двох парадигм сприйняття цінності журналістичної діяльності (колективної та індивідуальної), адже з одного боку, держава має зобов'язання перед соціумом в аспекті гарантування кожному, що інформація, яка поширюється через засоби масової комунікації є достовірною, перевіреною та доступною до ознайомлення кожним, а з іншого боку – професійні журналісти мають бути незалежними спостерігачами, які повинні мати як гарантії недоторканості в професійному аспекті, так і користуватися сукупністю встановлених механізмів та інструментів, які спрямовані на забезпечення дотримання правових норм, які надають можливість останнім бути в «безпеці» під час реалізації своєї професійної діяльності (у тому числі висвітлюючи інформацію, що може не збігатися з думкою офіційних представників влади);

– серед низки можливих варіацій групування юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні найбільш інформативною названо ту, що репрезентує сферову приналежність їхньої об'єктивізації у межах інформаційного забезпечення суспільних потреб, зокрема: (1) забезпечення свободи слова та інформаційної доступності (заборона тиску та несанкціонованого втручання у роботу журналіста, захист джерел отримання інформації, заборона цензури, забезпечення прозорості та відкритості владних структур тощо); (2) забезпечення професійності (наявність етичних норм та правил поведінки, що відповідають стандартизованому представленню журналістами їхньої професійної діяльності, а також системи контрольно-наглядових заходів внутрішнього та зовнішнього спрямування); (3) забезпечення безпеки (наявність механізмів охоронної спрямованості щодо професійної діяльності журналіста, кримінально-правового захисту у разі фізичної небезпеки (у тому числі переслідувань і погроз)); (4) забезпечення професіоналізму (наявність процедур професійної підготовки та навчання, програм професійного розвитку);

– визначені напрямки удосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні, які узагальнено до необхідності: (1) забезпечення якості законодавства, його чіткості та однозначності в аспекті врегулювання діяльності журналістів в Україні, гарантій її здійснення та механізмів їхньої реалізації (наприклад, запропоновано: а) розробити та прийняти Закон України «Про захист журналістської діяльності»; б) унормувати аспекти Закону України «Про медіа» в частині визначення основних термінів, законодавчого статусу інституту співрегулювання тощо; в) внести зміни до Закону України «Про інформацію» зокрема частини 2 статті 26 шляхом доповнення її пунктом 5 наступного змісту: «суб'єкт владних повноважень приймає рішення про надання чи відмову у наданні акредитації протягом трьох робочих днів з дня прийняття заяви чи подання»); (2) оптимізації

процедур застосування законодавчих актів у контексті формування єдиного інформаційного простору, надання захисту та допомоги журналістам у випадку нелегітимного порушення їхніх професійних прав, а також запровадження нових механізмів забезпечення медіаграмотності в Україні (наприклад, запропоновано: а) закриття телевізійного марафону «Єдині новини»; б) визначити законодавчий статус та основні питання діяльності саморегулювальних організацій у сфері медіа в контексті механізмного підходу до врегулювання питань захисту професійних прав журналістів, що має здійснюватись у прямій взаємодії останніх з представниками влади (у тому числі забезпечення можливістю таких отримати в установленому законом порядку владні повноваження для регулювання певних аспектів журналістської діяльності, наприклад, винесення рішення про заборону здійснення журналістської діяльності на певний строк або позбавлення державних нагород з підстав передбачених законодавством); в) включити дисципліну про медіаграмотність у навчальні програми середньої освіти, починаючи із середніх класів); (3) адаптації в Україні досвіду Чехії, Фінляндії, Великобританії, Ісландії, Канади, США та Норвегії щодо реалізації гарантій професійної діяльності журналістів (враховуючи конкретний контекст і особливості кожної з цих країн);

удосконалено:

– наукову інтерпретацію детермінації особи-журналіста, який як фізична особа, що у штаті зареєстрованої медіа чи самостійно займається отриманням, збором, опрацюванням та поширенням інформації серед невизначеного кола осіб за допомогою будь-яких засобів масової комунікації, розподіляється за видовою характеристикою на: (1) професійного, що здійснює фахову реалізацію журналістської функції, яка на легальній (з отриманням документів дозвільного характеру, що засвідчують відповідний статус), оплатній основі задовольняє суспільну потребу в актуальній, об'єктивній, достовірній, точній та етично представленій інформації щодо важливих подій та явищ з метою формування у останніх узгодженої громадської думки в контексті її сприйняття; (2) незалежного, який безпосередньо пов'язаний з реалізацією журналістської функції, однак не потребує фаховості, як провідної ознаки підтвердження професіоналізму журналіста, обов'язковості отримання прибутку від її здійснення та детермінується відсутністю цензури (окрім власно встановленої) і прив'язки до конкретного суб'єкта у сфері медіа;

– теоретико-правове розуміння терміну «процедура акредитації», який схарактеризовано через призму приналежності до системи юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні, у вияві процесу, що є регулятивно-забезпечувальним за сутністю та комунікативно-організаційним за спрямованістю, адже його основним завданням є не лише встановлення контролю над механізми взаємодії та співпраці між представниками медіа, журналістами та органами влади, а й забезпечення суспільства актуальною інформацією в умовах неможливості її отримання багато чисельною аудиторією професійних журналістів з об'єктивних причин;

– сутність науково-доктринального розуміння способів перешкоджання здійсненню професійної діяльності журналістів в Україні, який з позиції функціонального аналізу визначено порушенням принципів журналістської свободи та прав громадян на задоволення інформаційних потреб, що має наслідком: (1) обмеження доступу до інформації, яка не є предметом охорони чинного законодавства, (2) цензурованість інформації, (3) прояв фізичного, психологічного чи юридичного тиску, (4) блокування його роботи за не легітимізованих підстав, (5) активне утруднення поширення інформації тощо;

отримали подальший розвиток:

– класифікаційні критерії розподілу площин об'єктивізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні як таких, що формують окремі групи нормативно-правових актів, які забезпечують журналістам необхідні правові та етичні засади для виконання своєї професійної діяльності;

– наукові роздуми згідно з якими ідея поширення інформації без нелегітимного втручання у професійну діяльність журналістів має суттєві практико-реалізаційні складнощі, зокрема щодо: (1) ідентифікації процесу втручання (може мати як звужені концепційні рамки, так і трактуватись більш розширено, зокрема й в аспекті наявності фізичного чи психологічного тиску, загрози для здоров'я журналіста тощо); (2) диференціації публіцистичних та журналістичних інформаційних продуктів в аспекті необхідності попереднього узгодження інформації; (3) дієвості та ефективності механізмів захисту журналістів від посягань на журналістську свободу висвітлювати події; (4) розрізнення нелегітимного втручання у професійну діяльність журналістів та мірами відповідальності за нехтування журналістом принципами відповідальної журналістики;

– виокремленні положення у якості позитивного зарубіжного досвіду реалізації гарантій професійної діяльності журналістів, що актуальні до запозичення Україною, зокрема: (1) усунути політичний тиск на ЗМІ (Чехія); (2) активізувати механізми заохочення для поліції видавати власні вказівки щодо захисту журналістів, коли вони висвітлюють демонстрації та протести (Фінляндія); (3) запровадити інститут обмежень, що буде застосовним у разі наявності підстав вбачати у діях особи-заявника (позивача) намірів зловживання судовим процесом чи тиску на медіа та журналістів (Великобританія); (4) сформувати критерії для оцінки мови ненависті або визначення рівня захисту репутації публічних осіб (Ісландія); (5) оптимізувати інститут саморегулювання журналістської діяльності зокрема щодо наявності загального органу самоврядування, який має у своїй структурі об'єднання (спілка, асоціація тощо) журналістів-фрілансерів задля просування ідей та захисту прав останніх (Фінляндія); (6) забезпечити підтримку журналістів-фрілансерів у часи невизначеності, економічної кризи чи рецесії, гарантуючи їм фінансову допомогу (Великобританія та Канада); (7) проводити тренінги для модераторів вебсайтів щодо вимог чинного законодавства у сфері медіа, юридичної відповідальності за наклеп, розпалювання ненависті, порушення правил журналістської діяльності тощо (Фінляндія); (8) запровадити та

забезпечити функціонування спеціальних фондів на рівні самоврядування, які надаватимуть фінансову чи ресурсну допомогу журналістам (зокрема й в частині запровадження процедури співфінансування з боку держави) (Фінляндія); (9) запровадити рух новинної грамотності, що передбачає розширення рамок медіаосвіти за рахунок залучення практикуючих журналістів до освітньо-просвітницької діяльності серед дітей та молоді (США); (10) створити викривальні організації (на базі самоврядування), основне призначення яких об'єктивуватиме необхідність здійснення аналізу заяв політиків та повідомлення у ЗМІ й соцмережах задля підтвердження/спростування достовірності матеріалу (Норвегія).

Після закінченні доповіді здобувачу присутніми були поставлені такі **питання:**

Запитання Куркової К.М.: Окресліть гарантії професійної діяльності журналістів в Україні.

Ніцевич О.В.: Дякую за запитання. Доведено, що гарантіями професійної діяльності журналістів в Україні є: соціальний захист, акредитація як інструмент сприяння в їх професійній діяльності, особиста безпека, заборона втручання та перешкоджання професійній діяльності, охорона джерел та захист зібраної інформації, свобода участі в професійних асоціаціях тощо. Узагальнено, що змістом означених гарантій є сукупність наявних в державі інструментів та заходів їхньої реалізації, що забезпечують з одного боку – дотримання основних прав і свобод людини і громадянина, природа яких надавати найвищий захист журналістам, які висвітлюють точну та достовірну інформацію відповідно до стандартів професії, а з іншого боку – виконання і захист прав та інтересів професійних журналістів у процесі реалізації ними їх соціальної функції.

Запитання Гаруста Ю.В.: Розкрийте зміст незалежної діяльності журналістів.

Ніцевич О.В.: Дякую за запитання. Під незалежною діяльністю журналістів запропоновано розуміти різновид соціальної діяльності, який безпосередньо пов'язаний з реалізацією журналістської функції, однак не потребує фаховості, як провідної ознаки підтвердження професіоналізму журналіста та обов'язковості отримання прибутку від її здійснення. Її специфіка детермінується відсутністю цензури (окрім власно встановленої) та прив'язки до конкретного суб'єкта у сфері медіа. Тобто журналісти вільні у питаннях обрання теми та інтерпретації її проблематики, не зобов'язані здійснювати поширення інформації систематично або регулярно, а також не підпадають під сферу дії законодавства, що встановлює механізми забезпечення професійної діяльності журналістів. Для того, щоб їхня діяльність підпадала під сферу дії цього законодавства має бути запроваджений (функціонувати) публічний реєстр незалежних журналістів, відображення відомостей про яких свідчитиме про згоду останніх дотримуватися етичних правил та стандартів журналістської діяльності, нести

відповідальність за порушення законодавства у сфері медіа. Зазначено, що така думка вимагає низки оптимізуючих змін чинного законодавства. Запропоновано розробити та прийняти закон, який враховуватиме діяльність як професійних журналістів, так і тих, що працюють незалежно від суб'єктів у сфері медіа. Наприклад, це може бути Закон України «Про захист журналістської діяльності», який визначатиме ознаки професійної, незалежної журналістської діяльності, правові та організаційні основи їхньої реалізації, а також механізми адміністративно-правового регулювання їх належного здійснення.

Запитання Луценко-Миськів Л.І.: Що ви розумієте під перешкоджанням здійсненню професійної діяльності журналістів в Україні?

Ніцевич О.В.: Дякую за запитання. Перешкоджанням здійсненню професійної діяльності журналістів в Україні названо будь-який прояв порушення прав та свобод журналіста, що має наслідком: (1) обмеження доступу до інформації, яка не є предметом охорони чинного законодавства, (2) цензурованість інформації, (3) прояв фізичного, психологічного чи юридичного тиску, (4) блокування його роботи за не легітимізованих підстав, (5) активне утруднення поширення інформації тощо. З позиції функціонального аналізу уточнено, що перешкоджання здійсненню професійної діяльності журналістів в Україні є порушенням принципів журналістської свободи та прав громадян на задоволення інформаційних потреб.

Запитання Шкарупи К.В.: Чи має ідея поширення інформації без нелегітимного втручання у професійну діяльність журналістів якісь практико-реалізаційні складнощі?

Ніцевич О.В.: Дякую за запитання. Ідея поширення інформації без нелегітимного втручання у професійну діяльність журналістів має суттєві практико-реалізаційні складнощі. По-перше, щодо ідентифікації процесу втручання (може мати як звужені концепційні рамки, так і трактуватись більш розширено, зокрема й в аспекті наявності фізичного чи психологічного тиску, загрози для здоров'я журналіста тощо). По-друге, щодо диференціації публіцистичних та журналістичних інформаційних продуктів в аспекті необхідності попереднього узгодження інформації. По-третє, щодо дієвості та ефективності механізмів захисту журналістів від посягань на журналістську свободу висвітлювати події. По-четверте, щодо розрізнення нелегітимного втручання у професійну діяльність журналістів та мірами відповідальності за нехтування журналістом принципами відповідальної журналістики.

Запитання Сороки Л.В.: Чи було вами сформовано напрями оптимізації процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів і якщо так, то які?

Ніцевич О.В.: Дякую за запитання. В межах детермінації інших проблем, які потребують врегулювання в контексті оптимізації процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів, визначено доцільним: (1) визначити правовий статус блогера з особливою увагою до питань

юридичної відповідальності за наслідки його діяльності; (2) визначити статус інформації, сформованої на основі штучного інтелекту, та сформувані механізми ідентифікації відповідальної особи за згенерований текст, який буде оприлюднений; (3) забезпечити правовим впливом платформи спільного доступу до інформації – так звані соціальні мережі, в першу чергу телеграм-канали, використання чат-ботів тощо; (4) закінчити формування правових рамок для діяльності онлайн-медіа; (5) привести у відповідність чинні закони та норми, що регулюють онлайн комунікації, існуючим міжнародним стандартам щодо свободи вираження поглядів в Інтернеті (наприклад, блокування та фільтрація, цензура, збереження даних); (6) визначити механізми формування в українців медіаграмотності як важливої складової розвитку інформаційного суспільства (наприклад, адаптуючи досвід Ізраїлю та Канади).

У подальшому обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь присутні члени спільного засідання.

Науковий керівник – Бурлаков Сергій Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент зазначив, що тема дисертаційного дослідження Ніцевич О.В. не викликає сумніву щодо її актуальності і важливості як для науки, так і для практики. Підготовлена дисертантом дисертаційна робота є результатом кропіткої науково-теоретичної діяльності.

Складений дисертантом план дослідження дозволив охопити всі ключові питання теми дослідження і досить повно та змістовно висвітлити їх. Цьому сприяло загалом правильне визначення нею мети, задач, об'єкту і предмету дослідження, застосування необхідного наукового інструментарію.

Окрім того, обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації забезпечується активним використанням в роботі значного обсягу наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених адміністративного, конституційного, міжнародного, цивільного права тощо, а також ґрунтовним аналізом широкого кола нормативно-правових джерел національного законодавства у досліджуваній сфері.

В цілому роботу оцінюю позитивно. Хочу відмітити, що робота була виконана самостійно і автора можна вважати підготовленим науковцем. Я робив лише окремі зауваження та вносив окремі корективи щодо обраної теми дослідження. Мені сподобалось те, що з деякими зауваженнями автора погоджувався, а з деякими – ні, і відстоювала свою особисту точку зору з певних питань.

Відповідно до мети дисертації визначені завдання та методологічна основа роботи. Високому ступеню наукової обґрунтованості і достовірності результатів наукового дослідження сприяє конструктивне використання дисертантом загальнонаукових й спеціальних методів пізнання. Дослідження ґрунтується на використанні як загальнонаукових, так і спеціально-юридичних методів для досягнення поставленої у дисертаційній роботі мети.

Наукове дослідження Олесі Володимирівни будується на системному підході до предмета дослідження, характеризується належним рівнем наукових узагальнень, що надало можливість розкрити тему у повному обсязі, запропонувати новий та удосконалити понятійний апарат, сформулювати відповідні науково-практичні рекомендації. Звертає на себе увагу також намагання дисертанта працювати на різних рівнях наукового дослідження – від фундаментального до науково-прикладного.

Структура роботи, виклад її тексту, оформлення здійсненні відповідно до вимог, які пред'являються до даного виду робіт.

Дисертант продемонструвала вміння логічно викладати думки, вести коректну полеміку з авторами, підсумовувати викладене висновками, пов'язувати теоретичні положення з потребами практики, робити законодавчі пропозиції та рекомендації прикладного характеру. При цьому Олеся Володимирівна проаналізувала велику кількість наукових та нормативно-правових джерел, які стосуються різних аспектів досліджуваної проблеми.

Результати дослідження належним чином апробовані, впроваджені в практику та відображені в необхідній кількості наукових публікацій.

Таким чином, викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертаційне дослідження Ніцевич Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні» є завершеною науковою працею, у якій її автором отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, яке має значення для розвитку науки адміністративного права України. Дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Ніцевич О.В. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Далі надано слово *рецензентам роботи*.

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначив, що актуальність дисертаційної роботи Ніцевич Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні» не викликає сумнівів.

Чітко та послідовно сформульовані мета та завдання дисертаційного дослідження. Їх постановка та обґрунтованість дозволяють розкрити основний зміст теми. Об'єкт і предмет дисертаційного дослідження визначені у відповідності до вимог МОН України та дозволяють всебічно проаналізувати поставлену проблематику, розкрити основний зміст теми.

Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Новизна підходів до вирішення ряду проблем, аргументованість в основних висновках відрізняють дослідження дисертанта.

При підготовці дисертаційного дослідження автором використана вагома бібліографічна база, вивчені чисельні історичні джерела та акти законодавства, що знаходяться в безпосередньому зв'язку з предметом дослідження.

Структура дисертаційного дослідження є логічною, продуманою, зміст роботи відображає вузлові аспекти проблеми, що дозволило висвітлити їх глибоко і всебічно. Концептуально робота вибудована достатньо кваліфіковано, послідовність витримана від початку і до кінця.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права, *як рецензент роботи* відзначила, що дисертаційне дослідження, без сумніву, є актуальним на даному етапі розвитку нашої держави, містить багато позитивних аспектів, які досить широко та лаконічно розкриті в межах проведеної наукової роботи.

Фундаментальність та комплексність роботи проявляється у всебічному та поступовому вивченні дисертантом предмету дослідження. У дисертації чітко сформульовані мета та завдання дослідження, їх постановка та послідовність дозволяють розкрити основний зміст теми. Об'єкт та предмет дослідження визначені у відповідності до встановлених вимог та дозволяють розв'язати важливу науково-прикладне завдання у межах обраної спеціальності.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто.

Дисертація Ніцевич Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні» є завершеним дослідженням, самостійною, завершеною науковою

працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які сприяють досягненню основної мети дослідження – удосконаленню адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів із врахуванням дії правового режиму воєнного стану.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що дисертація Ніцевич О.В. дисертація загалом справила позитивне враження, хоча і містить положення, які потребують додаткової аргументації. Робота має деякі механічні помилки, які досить швидко можна виправити, а тому вони не псують загального враження від роботи.

Уважне ознайомлення зі змістом дисертації, методологічною базою дослідження, його висновками, дозволяє стверджувати, що автор наукового дослідження Ніцевич О.В. з поставленим завданням успішно впоралася. Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Аналіз результатів проведеного дисертаційного дослідження дає змогу стверджувати, що на захист винесено результати наукового пошуку, що мають концептуально новий підхід до питань, які були визначені в роботі і така робота може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді до захисту.

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права, звертаючи увагу на достатню розробленість аналізованої проблематики, зазначила, що актуальність дисертації, яка розглядається, очевидна. У цьому зв'язку слід вказати, що проведене здобувачем дослідження вирізняється достатнім ступенем новизни. Положення та висновки дисертації є новими, науково обґрунтованими та достовірними.

Дисертація та автореферат вирізняються послідовним викладом матеріалу, глибиною сформульованих думок, що свідчить про достатній рівень та наукову спроможність здобувачки. Зміст роботи, перелік наукових публікацій доводить наукову зрілість, володіння здобувачем методикою дослідницької роботи, умінням узагальнювати досягнуте в науці і на основі

досягнутого самостійно формулювати гіпотези, положення, висновки, які мають концептуальний характер та є основою для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Дисертація Ніцевич Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні» відповідає встановленим вимогам та може бути рекомендована для захисту в спеціалізованій вченій раді.

Ніцевич О.В. висловила виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції подальших науково-дослідних планів.

Присутні на засіданні одногосно запропонували визнати дисертацію Ніцевич О.В. завершеною теоретично та практично-значимою науковою роботою, що містить висновки, які сприяють вирішенню нагальної наукової проблеми та є суттєвим внеском у розвиток юридичної науки, і яка може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді. Запропоновано схвалити такий висновок:

ВИСНОВОК

**щодо дисертації Ніцевич Олесі Володимирівни на тему
«Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної
діяльності журналістів в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 081 «Право»**

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена тим, що, концепція демократичної держави ґрунтується на постулаті свободи слова як обов'язку останньої створити якісне нормативне підґрунтя та дієві механізми для гарантування кожному можливості бути частиною інформаційного простору, який задовольняє суспільний запит на інформацію щодо усіх аспектів публічної життєдіяльності держави і соціуму.

Україна, маючи власну історію становлення як демократичної держави, пройшла важкі етапи формування цивілізованої громадської дискусії, не зупинившись у розвитку на шляху до автономного, толерантного та транспарентного медіасектору, який ґрунтується на професіоналізмі журналістів сьогодні репрезентує вражаючу волю останніх до рішучих змін у напрямку стати невід'ємною частиною модернізації українського інформаційного простору. Свідченням цього зокрема є: (1) динаміка просування позицій України в Індексі свободи преси, адже варіація показників була (власне, і є) кореляційною із законодавчими змінами правового осередку функціональності медіа; (2) активізація механізмів об'єднання журналістів у професійні інституції (формального та неформального характеру) задля просування цілей демократичної журналістики в Україні; (3) консолідація їхніх зусиль у напрямках протидії експансії ворожої пропаганди, розслідування військових злочинів, допомоги постраждалим від наслідків

війни і головне – забезпечення громадян України та світової спільноти актуальною, об'єктивною, достовірною, точною та етично представленою інформацією щодо важливих подій та явищ кожного дня героїчного супротиву українців російському воєнному вторгненню.

Враховуючи важливість ролі журналістів у формуванні громадської думки, забезпеченні доступу до інформації та контролі за владою, правильна інтерпретація адміністративно-правових засад реалізації гарантій їхньої професійної діяльності в соціально-правовому дискурсі сприятиме пошуку механізмів покращення забезпечення свободи слова і прав людини на отримання об'єктивної інформації, а також переоцінці раніше висвітлених знань про гарантійне забезпечення професійної діяльності журналістів в Україні, даючи поштовх до оновленого його сприйняття у повному та комплексному розумінні. Окрім того зміни суспільно-політичного середовища, а також безпекова ситуація в країні загалом зумовлюють виникнення перед професійними журналістами низки нових викликів та загроз, розуміння яких сприятиме вдосконаленню гарантій для журналістів у правовому, етичному та соціальному плані.

Наукове завдання, за розв'язання якого здобувач заслуговує присудження наукового ступеня полягає у визначенні юридичної природи, з'ясуванні специфіки та розкритті особливостей реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні з позиції адміністративно-правової детермінації та єдності їхнього практичного прояву, соціальної значимості та впливу на формування прозорого та відповідального інформаційного середовища всередині країни.

На основі проведеного дослідження сформовано ряд нових наукових положень і висновків, які розв'язують важливу наукову проблему; **найсуттєвішими науковими результатами, які одержав здобувач особисто та які характеризуються достовірністю та науковою новизною, є такі:**

– обґрунтовано, що гарантії професійної діяльності журналістів в Україні характеризуються поєднанням двох парадигм сприйняття цінності журналістичної діяльності (колективної та індивідуальної), адже з одного боку, держава має зобов'язання перед соціумом в аспекті гарантування кожному, що інформація, яка поширюється через засоби масової комунікації є достовірною, перевіреною та доступною до ознайомлення кожним, а з іншого боку – професійні журналісти мають бути незалежними спостерігачами, які повинні мати як гарантії недоторканості в професійному аспекті, так і користуватися сукупністю встановлених механізмів та інструментів, які спрямовані на забезпечення дотримання правових норм, які надають можливість останнім бути в «безпеці» під час реалізації своєї професійної діяльності (у тому числі висвітлюючи інформацію, що може не збігатися з думкою офіційних представників влади);

– серед низки можливих варіацій групування юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні найбільш інформативною названо ту, що репрезентує сферу приналежності їхньої об'єктивізації у

межах інформаційного забезпечення суспільних потреб, зокрема: (1) забезпечення свободи слова та інформаційної доступності (заборона тиску та несанкціонованого втручання у роботу журналіста, захист джерел отримання інформації, заборона цензури, забезпечення прозорості та відкритості владних структур тощо); (2) забезпечення професійності (наявність етичних норм та правил поведінки, що відповідають стандартизованому представленню журналістами їхньої професійної діяльності, а також системи контрольно-наглядових заходів внутрішнього та зовнішнього спрямування); (3) забезпечення безпеки (наявність механізмів охоронної спрямованості щодо професійної діяльності журналіста, кримінально-правового захисту у разі фізичної небезпеки (у тому числі переслідувань і погроз)); (4) забезпечення професіоналізму (наявність процедур професійної підготовки та навчання, програм професійного розвитку);

– визначено напрямки удосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні, які узагальнено до необхідності: (1) забезпечення якості законодавства, його чіткості та однозначності в аспекті врегулювання діяльності журналістів в Україні, гарантій її здійснення та механізмів її реалізації (наприклад, запропоновано: а) розробити та прийняти Закон України «Про захист журналістської діяльності»; б) унормувати аспекти Закону України «Про медіа» в частині визначення основних термінів, законодавчого статусу інституту співрегулювання тощо; в) внести зміни до Закону України «Про інформацію» зокрема частини 2 статті 26 шляхом доповнення її пунктом 5 наступного змісту: «суб'єкт владних повноважень приймає рішення про надання чи відмову у наданні акредитації протягом трьох робочих днів з дня прийняття заяви чи подання»); (2) оптимізації процедур застосування законодавчих актів у контексті формування єдиного інформаційного простору, надання захисту та допомоги журналістам у випадку нелегітимного порушення їхніх професійних прав, а також запровадження нових механізмів забезпечення медіаграмотності в Україні (наприклад, запропоновано: а) закриття телевізійного марафону «Єдині новини»; б) визначити законодавчий статус та основні питання діяльності саморегулювальних організацій у сфері медіа в контексті механізованого підходу до врегулювання питань захисту професійних прав журналістів, що має здійснюватись у прямій взаємодії останніх з представниками влади (у тому числі забезпечення можливістю таких отримати в установленому законом порядку владні повноваження для регулювання певних аспектів журналістської діяльності, наприклад, винесення рішення про заборону здійснення журналістської діяльності на певний строк або позбавлення державних нагород з підстав передбачених законодавством); в) включити дисципліну про медіаграмотність у навчальні програми середньої освіти, починаючи із середніх класів); (3) адаптації в Україні досвіду Чехії, Фінляндії, Великобританії, Ісландії, Канади, США та Норвегії щодо реалізації гарантій

професійної діяльності журналістів (враховуючи конкретний контекст і особливості кожної з цих країн);

– удосконалено наукову інтерпретацію детермінації особи-журналіста, який як фізична особа, що у штаті зареєстрованої медіа чи самостійно займається отриманням, збором, опрацюванням та поширенням інформації серед невизначеного кола осіб за допомогою будь-яких засобів масової комунікації, розподіляється за видовою характеристикою на: (1) професійного, що здійснює фахову реалізацію журналістської функції, яка на легальній (з отриманням документів дозвільного характеру, що засвідчують відповідний статус), оплатній основі задовольняє суспільну потребу в актуальній, об'єктивній, достовірній, точній та етично представленій інформації щодо важливих подій та явищ з метою формування у останніх узгодженої громадської думки в контексті її сприйняття; (2) незалежного, який безпосередньо пов'язаний з реалізацією журналістської функції, однак не потребує фаховості, як провідної ознаки підтвердження професіоналізму журналіста, обов'язковості отримання прибутку від її здійснення та детермінується відсутністю цензури (окрім власно встановленої) і прив'язки до конкретного суб'єкта у сфері медіа;

– розвинуто науково-теоретичні підходи щодо розуміння терміну «процедура акредитації», який схарактеризовано через призму приналежності до системи юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні, у вияві процесу, що є регулятивно-забезпечувальним за сутністю та комунікативно-організаційним за спрямованістю, адже його основним завданням є не лише встановлення контролю над механізми взаємодії та співпраці між представниками медіа, журналістами та органами влади, а й забезпечення суспільства актуальною інформацією в умовах неможливості її отримання багато чисельною аудиторією професійних журналістів з об'єктивних причин;

– удосконалено сутність науково-доктринального розуміння способів перешкоджання здійсненню професійної діяльності журналістів в Україні, який з позиції функціонального аналізу визначено порушенням принципів журналістської свободи та прав громадян на задоволення інформаційних потреб, що має наслідком: (1) обмеження доступу до інформації, яка не є предметом охорони чинного законодавства, (2) цензурованість інформації, (3) прояв фізичного, психологічного чи юридичного тиску, (4) блокування його роботи за не легітимізованих підстав, (5) активне утруднення поширення інформації тощо;

– розвинуто науково-теоретичні підходи щодо класифікаційних критеріїв розподілу площин об'єктивізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні як таких, що формують окремі групи нормативно-правових актів, які забезпечують журналістам необхідні правові та етичні засади для виконання своєї професійної діяльності;

– удосконалено науково-теоретичні підходи згідно з якими ідея поширення інформації без нелегітимного втручання у професійну діяльність

журналістів має суттєві практико-реалізаційні складнощі, зокрема щодо: (1) ідентифікації процесу втручання (може мати як звужені концепційні рамки, так і трактуватись більш розширено, зокрема й в аспекті наявності фізичного чи психологічного тиску, загрози для здоров'я журналіста тощо); (2) диференціації публіцистичних та журналістичних інформаційних продуктів в аспекті необхідності попереднього узгодження інформації; (3) дієвості та ефективності механізмів захисту журналістів від посягань на журналістську свободу висвітлювати події; (4) розрізнення нелегітимного втручання у професійну діяльність журналістів та мірама відповідальності за нехтування журналістом принципами відповідальної журналістики;

– виокремлено положення у якості позитивного зарубіжного досвіду реалізації гарантій професійної діяльності журналістів, що актуальні до запозичення Україною, зокрема: (1) усунути політичний тиск на ЗМІ (Чехія); (2) активізувати механізми заохочення для поліції видавати власні вказівки щодо захисту журналістів, коли вони висвітлюють демонстрації та протести (Фінляндія); (3) запровадити інститут обмежень, що буде застосовним у разі наявності підстав вбачати у діях особи-заявника (позивача) намірів зловживання судовим процесом чи тиску на медіа та журналістів (Великобританія); (4) сформулювати критерії для оцінки мови ненависті або визначення рівня захисту репутації публічних осіб (Ісландія); (5) оптимізувати інститут саморегулювання журналістської діяльності зокрема щодо наявності загального органу самоврядування, який має у своїй структурі об'єднання (спілка, асоціація тощо) журналістів-фрілансерів задля просування ідей та захисту прав останніх (Фінляндія); (6) забезпечити підтримку журналістів-фрілансерів у часи невизначеності, економічної кризи чи рецесії, гарантуючи їм фінансову допомогу (Великобританія та Канада); (7) проводити тренінги для модераторів вебсайтів щодо вимог чинного законодавства у сфері медіа, юридичної відповідальності за наклеп, розпалювання ненависті, порушення правил журналістської діяльності тощо (Фінляндія); (8) запровадити та забезпечити функціонування спеціальних фондів на рівні самоврядування, які надаватимуть фінансову чи ресурсну допомогу журналістам (зокрема й в частині запровадження процедури співфінансування з боку держави) (Фінляндія); (9) запровадити рух новинної грамотності, що передбачає розширення рамок медіаосвіти за рахунок залучення практикуючих журналістів до освітньо-просвітницької діяльності серед дітей та молоді (США); (10) створити викривальні організації (на базі самоврядування), основне призначення яких об'єктивуватиме необхідність здійснення аналізу заяв політиків та повідомлення у ЗМІ й соцмережах задля підтвердження/спростування достовірності матеріалу (Норвегія).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертаційному дослідженні висновки, теоретичні положення та конкретні пропозиції використовуються та можуть бути використані у: *науково-дослідній сфері* – для подальшого наукового вивчення теоретико-методологічних проблем науки адміністративного права і

процесу (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права); *законотворчій діяльності* – для вдосконалення чинного законодавства в частині удосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні; *освітньому процесі* – під час розроблення та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми» (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечується:

– комплексним застосуванням раціональної сукупності дослідницьких методів пізнання соціальних процесів і явищ у сферах дії держави та права для аналізу і характеристики нормативно-правових актів і наукових праць, присвячених теоретичним, нормативним і практичним аспектам адміністративно-правових засад реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні;

– застосуванням методологічних принципів об'єктивності і неупередженості аналізу та критичного осмислення досліджуваного матеріалу;

– аргументованою науковою полемікою з іншими вченими в тексті дисертації;

– використанням положень чинного законодавства України, а також офіційних аналітичних і статистичних матеріалів, довідкових видань та юридичної публіцистики;

– послідовністю та логікою викладення здобувачем матеріалу, його аргументованістю;

– відповідністю висновків роботи і отриманих результатів поставленим завданням та доведенням сформульованих пропозицій до рівня їх можливого використання у практиці;

– рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана Ніщевич Олесею Володимирівною самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача або відповідної наукової полеміки.

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки розроблення проблеми загалом, окремі її аспекти, одержані узагальнення та висновки оприлюднено на трьох міжнародних науково-практичних конференціях: «Правові проблеми сучасності та наукові підходи до їх вирішення» (м. Київ, 25–26 січня 2023 р.), «Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення» (м. Київ, 15–16 лютого 2023 р.), «Інноваційні підходи до реформування сучасного законодавства» (м. Київ, 20–21 квітня 2023 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження висвітлено у шести наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також в трьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові праці Ніцевич О.В., опубліковані за результатами дисертаційного дослідження, відповідають вимогам п.п. 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Всі представлені наукові публікації здобувача зараховуються за темою дисертації, а саме:

1. Ніцевич О. В. Ідентифікація професійної діяльності журналістів з позиції соціально-правового аналізу. Науковий вісник публічного та приватного права. 2023. Вип. 4. С. 124–129. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.4.22>

2. Ніцевич О. В. Нормативно-правові акти, які визначають гарантії професійної діяльності журналістів в Україні. Київський часопис права. 2023. № 4. С. 58–66. DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2023.4.9>

3. Ніцевич О. В. Професійна діяльність журналістів як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Науковий вісник публічного та приватного права. 2023. Вип. 5. С. 130–136. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.5.22>

4. Ніцевич О. В. Процедура акредитації як юридична гарантія професійної діяльності журналістів в Україні. *Juris Europensis Scientia*. 2023. Вип.5. С. 66–70. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v5.2023.13>

5. Ніцевич О. В. Юридична природа гарантій професійної діяльності журналістів в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. 2023. Вип. 6. С. 56–62. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.9>

6. Ніцевич О. В. Видова характеристика юридичних гарантій професійної діяльності журналістів в Україні. *Правові новели*. 2023. № 21. С. 17–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2023.21.02>

7. Ніцевич О. В. Сутність терміну «гарантія» в контексті професійної діяльності журналістів в Україні. *Правові проблеми сучасності та наукові підходи до їх вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25–26 січня 2023 р.)*. Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 87–90.

8. Ніцевич О. В. Етичні правила та стандарти професійної журналістики у кореляції з втручанням до його професійної діяльності. *Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15–16 лютого 2023 р.)*. Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 17–20.

9. Ніцевіч О. В. Про доцільність запровадження дозвільної системи для провадження незалежної діяльності журналіста. Інноваційні підходи до реформування сучасного законодавства: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 20–21 квітня 2023 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 71–73.

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Форма і зміст дисертації та анотації відповідають вимогам, що встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація є цілісною, завершеною, кваліфікованою працею, в якій містяться висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні і практичні результати та наукові положення, що характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Анотація дисертації є узагальненим коротким викладом її основного змісту. В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення, що дає повне уявлення про виконану здобувачем роботу. Обсяг дисертації та анотації, а також зміст роботи відповідають встановленим вимогам.

Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Ніцевіч Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні».

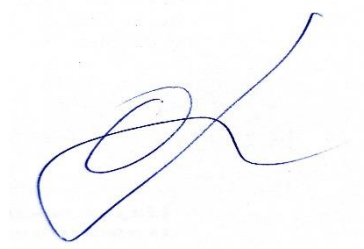
2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Ніцевіч Олесі Володимирівни відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

3. Рекомендувати дисертацію Ніцевич Олесі Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади реалізації гарантій професійної діяльності журналістів в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 12, проти – 0, таких, що утримались – 0; здобувач Ніцевич О.В. – не голосувала.

**Головуючий на засіданні –
доктор юридичних наук, професор,
завідувач відділу
Науково-дослідного інституту
публічного права**

С.С. Овчарук